

Nr 2

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469).

Genom en den 30 november 1962 dagtecknad proposition, nr 18 år 1963, vilket hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt, i statsrådet fört protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Förordning om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469)

Härigenom förordnas, att i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 skall införas en ny paragraf, betecknad 75 §, av nedan angiven lydelse.

75 §.

1 mom. Konungen äger, under förutsättning av ömsesidighet, med främmande stat träffa överenskommelse i fråga om enskilda personers folkbokföring här i riket och i den andra staten.

2 mom. Där för tillämpningen av överenskommelse som i 1 mom. sägs erfordras föreskrifter utöver eller i stället för vad i denna förordning är stadgat, gäller vad Konungen därom förordnar.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den, då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

Propositionens tillkomsthistoria och huvudsakliga innehåll

Vid Nordiska rådets andra session i Oslo i augusti 1954 framfördes en enhällig rekommendation (nr 5/1954) till regeringarna om att giva flyttningsbetyg internordisk giltighet och att i samband därmed undersöka möjligheterna för ett utbyte av flyttningsrapporter. Den norska regeringen fick i uppdrag att svara för den vidare behandlingen av rekommendationen och på grundval av vissa undersökningar förordade denna vid Nordiska rådets tredje session (melding den 23 december 1954) att rekommendationen borde genomföras i vart fall mellan Danmark, Norge och Sverige samt att en internordisk utredning måtte tillsättas för att närmare undersöka de därmed förenade spörsmålen. En sådan utredning tillsattes år 1956 med represen-

tanter för de nämnda länderna samt för Island och Finland. Det överenskomms att utredningen även skulle behandla betydelsen av ett utbyte av civilståndshandlingar för folkbokföringen i de olika länderna. Utredningen avgav i januari 1961 ett betänkande angående internordiska flytteattester (Nordiska utredningar nr 1961: 4) innehållande bl. a. förslag till en avtalsmässig samordning av folkregistreringen vid internordisk flyttning och härför erforderliga nationella lagstiftningsåtgärder.

I syfte att möjliggöra för svenska regeringen att biträda sådana avtal föreslås bemyndigande för Kungl. Maj:t att ingå internationella avtal på folkbokföringens område och att meddela erforderliga föreskrifter för avtalens tillämpning.

Det av utredningen framlagda utkastet till avtal innebär i korthet att frågan om registrering av person, som flyttar från ett nordiskt land till annat, skall avgöras enligt den i inflyttningslandet gällande lagstiftningen. Den dag, från vilken den inflyttande blivit registrerad i detta land, skall även gälla som dagen för flyttningen från utflyttningslandet.

Beträffande det närmare innehållet i utredningens betänkande och yttrandena vid den svenska remissbehandlingen hänvisar utskottet till s. 4—9, 11 och 12 i propositionen.

Departementschefen

Departementschefen uttalar:

»Skillnaderna i de nordiska ländernas folkbokföringsbestämmelser medför speciella problem i fråga om registreringen av internordiska flyttningar. Från bl. a. kontrollsynpunkt ter sig den nuvarande ordningen föga tillfredsställande. Det stora antalet flyttningar mellan de nordiska länderna bereder de svenska registreringsmyndigheterna betydande svårigheter.

Mot bakgrunden härav framstår det som angeläget att få till stånd en bättre ordning på detta område. Den på Nordiska rådets initiativ tillsatta internordiska kommittén har föreslagit att Norden skall utgöra ett gemensamt registreringsområde. Detta skulle enligt förslaget uppnås genom ett avtal mellan de nordiska länderna om samordnat registreringsförfarande med hjälp av särskilda internordiska flyttningsattester. Enligt det föreslagna förfarandet skulle vid flyttning från ett nordiskt land till ett annat bestämmelserna i inflyttningslandet bli avgörande för frågan om flyttningen skall medföra registrering i inflyttningslandet och avregistrering i utflyttningslandet. Denna regel torde för Sveriges vidkommande medföra avvikelser från våra interna bestämmelser i vissa fall av utflyttning, när den flyttande visserligen bosätter sig i inflyttningslandet men inte uppfyller folkbokföringsförordningens krav för utvandringscertifikat, nämligen att ha för avsikt att »stadigvarande bosätta sig å utrikes ort». I sådana fall kan den flyttande för närvarande bli kvarskrivnen i Sverige samtidigt som han

blir registrerad i inflyttningslandet. En sådan dubbelregistrering skulle undvikas genom det föreslagna systemet och avregistrering i Sverige alltid ske, när den flyttande vunnit registrering såsom inflyttad i annat nordiskt land.

Liksom remissinstanserna anser jag att utredningens förslag erbjuder goda möjligheter att på ett enkelt sätt och utan större ingripanden i gällande nationell lagstiftning undgå de olägenheter som är förenade med nuvarande ordning. Utredningens förslag synes i allt väsentligt vara välgrundade och i tekniskt hänseende lämpligt utformade. Utredningens avtalsutkast är avsett att ligga till grund för diskussioner mellan regeringarna om ett internordiskt avtal i frågan. På vissa punkter har förslagen föranlett särskilda påpekanden vid remissbehandlingen. Dessa riktar sig emellertid icke mot den principiella utformningen av det samordnade systemet utan gäller detaljspörsmål av begränsad betydelse. Påpekandena torde få beaktas vid den slutliga utformningen av avtalet och de av avtalet föranledda tillämpningsbestämmelserna. Givetvis bör därvid även beaktas, att svenska medborgare icke genom avtalet går miste om dem eljest tillkommande rösträtt vid allmänna val.

I enlighet med vad Nordiska rådets presidium föreslagit förordar jag, att åtgärder redan nu och utan avvaktan på frågans behandling vid nästkommande rådssession vidtages för genomförandet av ett registreringsförfarande i överensstämmelse med utredningens förslag. För att möjliggöra avtal av förevarande slag bör, såsom utredningen föreslagit, i folkbokföringsförordningen intagas en ny 75 § med bemyndigande för Kungl. Maj:t att ingå avtal på området och utfärda erforderliga tillämpningsföreskrifter. Förslag till detta tillägg till folkbokföringsförordningen har utarbetats inom finansdepartementet under beaktande av de synpunkter på författningstexten som framförts vid remissbehandlingen. Fråga är blott om visst förberedelsearbete för vinnande av tid. Det slutliga ställningstagandet i frågan, avtalets ingående, kommer inte att ske förrän efter nästa rådssession. Motsvarande förberedelsearbete pågår även i de övriga nordiska länderna.»

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det genom propositionen framlagda förslaget och får därför hemställa,
att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition.

Stockholm den 13 februari 1963

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK ALEXANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Alexanderson, Göran Karlsson, Ebbe Ohlsson, Kristiansson, Knut Johansson, Georg Carlsson, Åkesson och Erik Jansson*;

från andra kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, Svenning, Hamrin i Kalmar, Turesson*, Sundelin, Mattsson och Tobé.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.